

Sygn.akt III AUa 834/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Agnieszka Maria Oleńska

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do wcześniejszej emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 maja 2012 r. sygn. akt IV U 2504/11

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 22 września 2011r.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 22 września 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił S. S. prawa do emerytury. Organ rentowy stwierdził, że nie posiada on wymaganego, co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz nie rozwiązał stosunku pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K..

S. S. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się przyznania prawa do emerytury po uprzednim zaliczeniu jako pracy w szczególnych warunkach zakwestionowanego okresu zatrudnienia.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 23 maja 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał S. S. od dnia 27 sierpnia 2011 roku prawo do emerytury, zaliczając okres zatrudnienia w warunkach szczególnych od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku. Sąd I instancji wskazał, że warunkami nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach są: ukończenie przez mężczyznę 60-go roku życia, udowodnienie na dzień 1 stycznia

1999 roku 25-letniego ogólnego stażu pracy i 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem organu rentowego na dochody budżetu państwa oraz rozwiązanie stosunku pracy (art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Okolicznością sporną było ustalenie, czy praca S. S. w okresie od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K. była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, a w konsekwencji czy odwołujący legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. W celu ustalenia charakteru pracy S. S. w powyższym okresie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań świadków: S. C., T. R., P. B. oraz J. S., dowód z akt osobowych odwołującego oraz P. B., dowód z akt emerytalnych odwołującego i J. S. oraz dowód z akt Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie o sygn. akt IV U(...) dotyczącej prawa do emerytury P. B.. Sąd I instancji ustalił, że S. S. w okresie od dnia 20 lipca 1970 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) Oddział w M., O., I. i K., kolejno na stanowiskach: stażysty, inspektora plantacyjnego, starszego specjalisty ds. magazynowych, kierownika magazynu i starszego specjalisty ds. spraw handlowych. W spornym okresie zatrudnienia świadczył pracę w charakterze ładowacza. Zgodnie z dalszymi ustaleniami Sądu Okręgowego do obowiązków odwołującego należało przyjmowanie nasion dostarczanych do centrali przez dostawców, załadunek i rozładunek wywożonych z magazynu nasion i płodów rolnych oraz przygotowanie związanej z tym dokumentacji. Przygotowywanie dokumentacji zajmowało odwołującemu nie więcej niż godzinę dziennie, bowiem całą właściwą dokumentację magazynową prowadził dział handlowy centrali. Okazjonalnie, kiedy załadunek odbywał się poza magazynem, dowoził posiłki regeneracyjne dla pracowników, co zajmowało mu nie więcej niż pół godziny. Ze względu na ciągłe braki kadrowe i konieczność sprawowania bezpośredniego nadzoru nad pracownikami magazynów centrali wykonywał ciężkie prace związane z załadunkiem, wyładunkiem i przeładunkiem magazynowanych materiałów siewnych i produktów rolnych. Czasami do tych prac używał wózka widłowego. Zajmował się również sprzątaniami magazynu. Nadto, wraz z innymi magazynierami był współodpowiedzialny za cały towar zgromadzony w 7 magazynach centrali. Dokonywał przeliczenia lub ważenia towaru przy przyjmowaniu i wydawaniu. Praca odbywała się w magazynach centrali, w których panowało bardzo duże zapylenie. W magazynach wyczuwalne były również zaprawy rtęciowe, które służyły do „zaprawiania” zmagazynowanych tan nasion. S. S. świadczył pracę cały rok, niezależnie od sezonu. W magazynie wprawdzie znajdowało się pomieszczenie dla magazynierów, jednakże było ono oddzielone jedynie siatką, zatem warunki w nim panujące były identyczne z panującymi w samym magazynie. Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że wraz z odwołującym w spornym okresie, w takich samych warunkach, na stanowisku pracownika magazynowego – ładowacza był zatrudniony J. S.. Decyzją organu rentowego z dnia 11 września 2008 roku przyznano mu prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W latach 1978-1994 w tym samym zakładzie pracy był zatrudniony P. B.. Organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury. Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 23 marca 2010 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IV U (...) oddalił dowołanie od powyższej decyzji po dokonaniu ustalenia, że pełnił on funkcje kierownicze. Sąd I instancji wskazał, że z uwagi na okoliczność, iż podlegał ocenie charakter pracy wykonywanej w latach 1977-1995, należało również sięgnąć do przepisów obowiązujących przed rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze oraz wydanymi na jego podstawie innymi aktami prawnymi. Sąd Okręgowy w powyższym zakresie wskazał na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 roku w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1979 roku, Nr 13, poz. 86 ze zm.), które weszło w życie w dniu 1 stycznia 1980 roku. W dziale VIII (w transporcie i łączności), w pkt 1 załącznika do w/w rozporządzenia, zawierającego wykaz prac zaliczonych do pierwszej kategorii zatrudnienia, wymieniono ciężkie prace za- i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie. Powyższe prace, jako uprawniające do przejścia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym, zostały również wymienione w wykazie A, dziale VIII, pkt 1 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że odwołujący w spornym okresie zatrudnienia (od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku) w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w K. wykonywał prace związane z ciężkim

załadunkiem i wyładunkiem oraz przeładunkiem materiałów sypkich i pylistych. Magazyn, który stanowił stałe miejsce pracy odwołującego, był zapyłony, nadto wyczuwalne były w nim zaprawy rtęciowe służące do „zaprawiania” nasion. Nawet gdy S. S. przebywał w pomieszczeniu dla magazynierów, którego ściany wykonano z siatki, również był narażony na niekorzystne warunki panujące w magazynie. W ocenie Sądu I instancji powyższe obowiązki odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Z zeznań świadków wynikało bowiem, że praca ta była wykonywana przez cały rok, niezależnie od sezonu. Wprawdzie do obowiązków S. S. należało również prowadzenie dokumentacji magazynowej, jednakże czynności te sprowadzały się w istocie do wypełniania druków, które zajmowało nie więcej niż godzinę dziennie i były wykonywane w warunkach panujących w magazynie. Jednocześnie tylko okazjonalnie odwołujący dowoził posiłki regeneracyjne pracownikom. Powyższe ustalenia wynikające z zeznań świadków, zdaniem Sądu Okręgowego, znajdują odzwierciedlenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w tym w zaświadczeniu o wykonywaniu prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, których wykonywanie uprawnia do wcześniejszego wieku emerytalnego z dnia 30 czerwca 1998 roku. Reasumując, Sąd I instancji uznał, iż sporny okres zatrudnienia odwołującego podlega uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, jako praca określona w wykazie A, dziale VIII, poz. 1 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze – praca związana z wykonywaniem ciężkich prac polegających na załadunku i wyładunku oraz przeładunku materiałów sypkich i pylistych, odbywających się w stałym zapyleniu. Sąd Okręgowy podkreślił przy tym uprawnienie pracownika do wykazywania wszelkimi dowodami, w tym zeznaniami świadków, wszystkich okoliczności, od których zależą jego uprawnienia, także wówczas, gdy z dokumentów wynika co innego. Mając powyższe na względzie uznał, iż zeznania wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków są wiarygodne, a co za tym idzie miarodajne do czynienia ustaleń w sprawie. Stwierdził, że skoro S. S. legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, to spełnia wszystkie warunki wymagane do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie:

- przepisów prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) z uwagi na zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury od dnia 27 sierpnia 2011 roku poprzez błędne uznanie, że w okresie od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

- przepisów kodeksu postępowania cywilnego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., wyrażające się przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, albowiem Sąd uznał, iż odwołujący stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace załadunkowe i przeładunkowe, podczas, gdy z zeznań świadków wynika jednoznacznie, iż czynności te wykonywane były jedynie w razie konieczności, zaś do podstawowych obowiązków ubezpieczonego należały inne prace, nie polegające bezpośrednio na przeładunku towarów, czego skutkiem było błędne uznanie, iż praca w warunkach szczególnych wykonywana była stale w pełnym wymiarze czasu pracy w całym zaliczonym przez Sąd okresie od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku.

Wskazując na powyższe zarzuty, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny, orzekając jako Sąd II instancji na podstawie art. 382 k.p.c. jest uprawniony do dokonania odmiennych od poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego przez ten Sąd. Sąd Apelacyjny w pełni podziela podgląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010 roku w sprawie o sygn. akt II PK 110/10 (lex numer 678013), iż przepis art. 382 k.p.c. nie nakłada na sąd drugiej instancji obowiązku przeprowadzenia postępowania dowodowego, sąd władny jest samodzielnie dokonać ustaleń faktycznych bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego zebranego przed sądem pierwszej instancji, o ile nie zachodzi ku temu potrzeba. Tożsame stanowisko zostało wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2010 roku w sprawie o sygn. akt III PK 21/10 (lex numer 694249), w którym czytamy, iż w świetle art. 382 k.p.c. dokonanie przez sąd drugiej instancji odmiennej oceny dowodów, bez ponowienia lub uzupełnienia postępowania dowodowego, jest dopuszczalne pod warunkiem ponownego i dokładnego rozważenia dowodów zebranych we wcześniejszych stadiach postępowania, wskazania, dlaczego ich ocena przyjęta wcześniej przez sąd była błędna oraz przekonującego wyjaśnienia motywów zmiany oceny tych dowodów i dokonania na ich podstawie nowych ustaleń faktycznych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, wbrew stanowisku zaprezentowanemu przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie pozwalał na dokonanie ustalenia, że S. S. w okresie od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K. wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A, dziale VIII, poz. 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.), tj. ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 16 czerwca 2009 roku w sprawie o sygn. akt I UK 20/09 (lex numer 515698), iż praca w warunkach szczególnych to praca, w której pracownik w sposób znaczny jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki, co wynika wprost z treści art. 32 ust. 2 ustawy z 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Motyw przyświecający ustawodawcy w stworzeniu instytucji przewidzianej w art. 32 w/w ustawy opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych S. S. oraz w świadectwie pracy z dnia 31 sierpnia 1995 roku (k. 3 akt ZUS), odwołujący w spornym okresie zatrudnienia (tj. od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku), będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) w K., zajmował kolejno stanowiska: starszego specjalisty ds. magazynowych, kierownika magazynu i starszego specjalisty ds. spraw handlowych (jak wynika natomiast z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych innych niż świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1995 roku - starszego specjalisty ds. magazynowych, kierownika magazynu, starszego magazyniera i magazyniera). Już z pisma S. S. z dnia 12 listopada 1986 roku, kierowanego do dyrekcji zakładu pracy, wynikało, iż prosił on o przeniesienie na inne stanowisko pracy. W piśmie tym odwołujący wskazał, że stan jego zdrowia nie pozwala mu na dalsze zajmowanie stanowiska magazyniera. W aktach osobowych odwołującego znajduje się dokument zmieniający umowę o pracę z dnia 6 maja 1977 roku, z którego wynika, że od powyższego dnia, na mocy porozumienia następuje zmiana dotychczasowej umowy o pracę w części dotyczącej m.in. stanowiska i warunków pracy w ten sposób, że od dnia 6 maja 1977 roku odwołujący obejmuje stanowisko starszego specjalisty ds. magazynowych. Z zakresu czynności na stanowisku starszego specjalisty ds. magazynowych z dnia 6 maja 1977 roku wynikało, że oprócz nadzoru nad terminowym i właściwym załadunkiem i wyładunkiem wagonów należał do niego szereg innych obowiązków pracowniczych, takich jak m.in. prowadzenie właściwej gospodarki magazynowej w powierzonym obiekcie zgodnie z obowiązującymi przepisami, przyjmowanie i wydawanie nasion po uprzednim ich zważeniu, terminowe i prawidłowe prowadzenie obowiązującej dokumentacji, terminowe zgłaszanie próbobiorcy zakładowemu względnie urzędowemu partii do próbobrania, dokonywanie zabiegów konserwacyjnych nasion, kontrolowanie pomiaru temperatury nasion, dokonywanie pomiarów wilgotności względnej powietrza i

temperatury w pomieszczeniach zamkniętych – magazynowych, prowadzenie kartoteki ilościowej na nasiona, opakowania i sprzęt i okresowe uzgadnianie z księgowością, przygotowanie magazynu do inwentaryzacji zgodnie z instrukcją o inwentaryzacji, zamykanie i plombowanie magazynu po zakończeniu pracy, zamawianie wagonów z uwzględnieniem ilości i nośności na wysyłane nasiona, sprawdzanie przesyłek pod względem ilości otrzymanego towaru, zgodnie z dokumentami przewozowymi, przestrzeganie, aby otrzymywane i wysyłane nasiona posiadały aktualne świadectwa kwalifikacji, sporządzanie dokumentacji na wysyłki wagonowe, jak list przewozowy, specyfikacja, świadectwa kwalifikacji, dowód WZ, itp. Pismem z dnia 31 marca 1983 roku odwołujący zwrócił się do dyrekcji zakładu pracy z prośbą o ponową zmianę stanowiska służbowego. Jak wynika z angażu z dnia 6 sierpnia 1984 roku od dnia 1 sierpnia 1984 roku S. S. zajmował stanowisko kierownika magazynu. Z pisma z dnia 23 maja 1992 roku wynikało zaś, że od dnia 1 maja 1992 roku odwołujący zajmował stanowisko starszego magazyniera, natomiast z pisma z dnia 30 lipca 1993 roku wynikało, że od dnia 1 sierpnia 1993 roku zajmował stanowisko magazyniera. Zdaniem Sądu II instancji dane wynikające z akt osobowych należało uznać za wiarygodne.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, po przeanalizowaniu dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych odwołującego (w szczególności zakresu czynności na stanowisku starszego specjalisty ds. magazynowych) nie sposób jest dać wiary wyjaśnieniom S. S. (k. 16-17 v.), iż wykonywał on te same obowiązki, niezależnie od stanowiska wskazanego w angażach. Z przeanalizowanego powyżej zakresu uprawnień i obowiązków na stanowisku starszego specjalisty ds. magazynowych jednoznacznie wynika, że awans na wyższe stanowisko wiązał się nie tylko z podwyższeniem wynagrodzenia, ale też ze zmianą zakresu obowiązków.

W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny dostrzega okoliczność, że z zaświadczenia o wykonywaniu prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, których wykonywanie uprawnia do wcześniejszego wieku emerytalnego z dnia 30 czerwca 1998 roku (k. 7 akt ZUS) wynikało, że w okresie od dnia 1 września 1976 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku S. S. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowiskach starszego specjalisty ds. magazynowych oraz magazyniera-ładowacza, przy czym w okresie od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę ładowacza, czyli pracę wymienioną w wykazie A, dziale VIII, poz. 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Jak wyżej wskazano ze świadectwa pracy z dnia 31 sierpnia 1995 roku (k. 3 akt ZUS) wynikało, że odwołujący zajmował inne stanowiska pracy, przy czym w znacznej mierze stanowiska wymienione w tym dokumencie są zbieżne z treścią pozostałych dowodów zgromadzonych w aktach osobowych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1995 roku jest dokumentem wiarygodnym, jako że zostało ono wystawione bezpośrednio po ustaniu zatrudnienia. Natomiast okoliczność zajmowania przez odwołującego stanowiska ładowacza (o czym mowa w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30 czerwca 1998 roku) nie znajduje potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w aktach osobowych. Stąd powyższy dokument, zdaniem Sądu II instancji, jest niewiarygodny.

Wskazać należy bowiem, że świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych jest dokumentem prywatnym (art. 245 k.p.c.). Dowód z dokumentu prywatnego jest samodzielnym środkiem dowodowym, którego moc Sąd ocenia według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 roku w sprawie o sygn. akt IV CK 474/03, OSNC 2005/6/113, lex numer 134436). Tym samym istnienie bądź też nie w/w świadectwa w odniesieniu do spornego okresu zatrudnienia nie uniemożliwia przeprowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia, czy świadczona praca odpowiada pracom wykonywanym w warunkach szczególnych w myśl przepisów w/w rozporządzenia i ustalenia (po dokonaniu oceny zgromadzonego w ten sposób materiału dowodowego) czy okres pracy podlega zaliczeniu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Wbrew twierdzeniom Sądu I instancji zawartym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, zdaniem Sądu II instancji, z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków nie wynika, aby S. S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności określone w wykazie A, dziale VIII, poz. 1 załącznika do w/w rozporządzenia. Jak wynika z zeznań świadka S. C. (k. 17 v. – 18 v.), który od maja 1977 roku pracował razem z odwołującym, S. S. zajmował się wydawaniem i przyjmowaniem materiałów siewnych oraz prowadził związaną z tym dokumentację. Świadek opisał, że kiedy

pracownicy wyjeżdżali do innego magazynu, to jechał razem również magazynier, tj. odwołujący, bądź druga osoba zatrudniona na tym stanowisku. Zwrócić należy uwagę, iż świadek podał, że w sytuacji, kiedy były małe ilości materiałów siewnych, wówczas to pracownicy magazynowi zajmowali się ich załadunkiem i rozładunkiem, natomiast S. S. zajmował się wówczas czymś innym. Świadek podał również, że miały miejsce sytuacje, kiedy trzeba było załadować nasiona z magazynu na samochody. Następnie odwołujący samochodem marki (...) przewoził pracowników i załadowany towar na stację PKP, gdzie trzeba było rozładować worki i załadować na wagony (...). S. C. zeznał, iż przy takim załadunku również pracował odwołujący. Podał, że zawsze było za mało pracowników magazynowych i odwołujący musiał razem pracować. Jednocześnie świadek wskazał jednak, że S. S. nie pracował przy takim rozładunku i załadunku, kiedy jeździł po napoje i jedzenie dla pracowników. Z zeznań świadka T. R. (k. 18 v. - 19) wynikało, że magazynierzy (w tym zdaniem świadka S. S.) pracowali razem z pracownikami magazynowymi przy załadunku lub rozładunku materiałów siewnych, ale zaznaczył, że robili to tylko w razie potrzeby. Do tego świadek podał, że w magazynie był zatrudniony brygadzysta pracowników magazynowych. Wykonywał on polecenia magazyniera, w tym także odwołującego. Z zeznań świadka P. B. (k. 42 v. - 44), zatrudnionego na stanowiskach stażysty, inspektora plantacyjnego, magazyniera oraz kierownika zakładu czyszczenia nasion, wynikało natomiast, że wykonywał on praktycznie te same czynności co pracownicy magazynowi. Jednocześnie świadek podał jednak, że zdarzały się także sytuacje, że magazynierzy dokonywali załadunku i rozładunku nasion na dworcu PKP w K. Także świadek J. S. (k. 44 - 44 v.) zeznał, że jako magazynier zatrudniony w tym samym zakładzie pracy również pracował razem z robotnikami magazynowymi. Podał, iż bywało, że pracował poza magazynem na dworcu kolejowym (...). Tam razem z robotnikami magazynowymi zajmował się załadunkiem lub wyładunkiem materiału siewnego, w workach, bądź luzem.

Z zeznań wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków (S. C., T. R., P. B. oraz J. S.) wynikało, że dokonywanie załadunku bądź rozładunku towaru wspólnie z robotnikami magazynowi, stanowiło jedynie część obowiązków pracowniczych odwołującego. I tak świadek S. C. podawał, iż powyższe czynności były wykonywane, kiedy nie zachodziła potrzeba wykonania innych obowiązków. T. R. określił, że powyższe miało miejsce tylko w razie potrzeby, natomiast świadkowie P. B. oraz J. S. - iż tak bywało. Nadto, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zeznania świadka P. B., są niewiarygodne, w zakresie, w jakim wskazał on, że będąc zatrudnionym na analogicznych stanowiskach jak S. S., wykonywał praktycznie te same czynności co pracownicy magazynowi. Zeznania tego świadka nie są spójne. P. B. podał bowiem jednocześnie, że sytuacje, gdy magazynierzy dokonywali załadunku i rozładunku towaru, nie były powszechne. Trudno natomiast uznać, że wykonywanie prac przeładunkowych i rozładunkowych nie należy do podstawowych obowiązków pracowniczych pracowników magazynowych. Na uwagę zasługuje okoliczność, że świadek P. B. ubiegał się o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 23 marca 2010 roku w sprawie o sygn. akt IV U 2150/09 oddalono odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 19 listopada 2009 roku odmawiającej prawa do dochodzonego świadczenia. W odniesieniu natomiast do świadka J. S., organ rentowy uznał, że w wymaganym okresie wykonywał on prace w szczególnych warunkach i przyznał mu prawo do wcześniejszej emerytury. Podkreślenia wymaga jednak okoliczność, że świadek ten pracował na stanowisku robotnika magazynowego – ładowacza (zatem na innym stanowisku pracy niż odwołujący).

Reasumując, w ocenie Sądu II instancji, treść zeznań przesłuchanych w sprawie świadków nie pozwalała na dokonanie ustalenia, że S. S. wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w wykazie, A, dziale VIII, pkt 1 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zgodnie z wymogami wynikającymi z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia. Jak wynikało z zeznań świadków oraz zakresu czynności (dotyczącego okresu zajmowania stanowiska starszego specjalisty ds. magazynowych, tj. od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 sierpnia 1984 roku) na odwołującym ciążył szereg innych obowiązków pracowniczych poza wykonywaniem załadunku i rozładunku towarów. Przeciwnie, powyższe czynności były wykonywane, jak wskazali świadkowie w razie potrzeby. Podkreślenia wymaga również, że świadkowie w swoich zeznaniach nie rozróżniali czynności wykonywanych przez odwołującego na poszczególnych stanowiskach pracy. Niemniej jednak, nawet praca na stanowisku magazyniera, czyli na najniższym w hierarchii zakładu pracy ze stanowisk zajmowanych przez S.

S. w spornym okresie, nie podlega uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Praca przy wyladunku i rozładunku towarów nie była bowiem wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ocena ta jest silniejsza w odniesieniu do stanowisk starszego magazyniera, starszego specjalisty ds. magazynowych oraz kierownika magazynu z uwagi na szerszy zakres obowiązków. Nawet z punktu widzenia doświadczenia życiowego i logiki nie sposób przyjąć, że niezależnie od nazwy zajmowanego stanowiska S. S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się załadunkiem i wyladunkiem towaru stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Oceniając zgromadzone w sprawie dowody zarówno w aktach osobowych oraz zeznania świadków nie można pominąć treści podania, które odwołujący złożył ubiegając się o pracę w Centrali (...) w K.. W piśmie tym S. S. wyraźnie zaznaczył, że prosi o przyjęcie do pracy umysłowej, ponieważ ukończył technikum rolnicze. Praca ładowacza, zaliczenia której domaga się wnioskodawca, nie jest z pewnością pracą umysłową.

Stąd, w ocenie Sądu Apelacyjnego, sporny okres zatrudnienia S. S. od dnia 6 maja 1977 roku do dnia 1 maja 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K. nie podlega uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Zarzuty apelacyjne okazały się uzasadnione.

Należało więc uznać, że odwołujący nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

A.K.